

Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва
миёнаи касбии назди Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

БАРНОМАИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛИИ КАСБИ «КАНДАКОРӢ ДАР ЧӢБ ВА ПӢСТИ ЧӢБ»

Соҳа: **Соҳтмон**

Касб: **Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб**

Рамзи касб: **СІ 7632** (Стандарти байналмилалӣ таснифоти
машғулиятҳо-2008)

Миқдори модулҳо: **13**

Сатҳҳои Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **3**

Тафсир: **01/соли 2025**

САЛОҲИЯТ

ТРЕНИНГ

МАҲОРАТ

ДОНИШ

РУШД

МАЛАКА

ОМУЗИШ

ТАҶРИБА

Барномаи таълимии модулии касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб» дар доираи татбиқи Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар ҳамкорӣ бо Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои зинаи таҳсилоти ибтидоии касбӣ таҳия шудааст.

КУМИТА ОИД БА ТАҲСИЛОТИ ИБТИДОӢ ВА МИЁНАИ КАСБИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

КАНДАКОРӢ ДАР ЧӢБ ВА ПӢСТИ ЧӢБ

Барномаи таълимии модули дар асоси стандарти салоҳиятҳои касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб» таҳия гардидааст.

Барномаи таълимии модули касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб» дар ҷаласаи Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз _____ № ____ баррасӣ гардидааст.

Таҳиягарон:

№	Ному насаб	Вазифа	Ташкилот
1.	Каримов Раҳмон	Омӯзгори фанҳои тахассусӣ	Муассисаи давлатии таълимии «Литсейи касбии техникии саноати кишоварзии шаҳри Кӯлоб»
2.	Умаров Муродали	Омӯзгори фанҳои тахассусӣ	Муассисаи давлатии таълимии «Литсейи касбии техникии сохтмони шаҳри Душанбе»
3.	Шарипов Маҳмадӣ	Устои кандакор	ҚДММ «Нақшбанд» шаҳри Кӯлоб

Модераторҳо (миёнчиҳо):

Данило Анищенко – коршиноси калидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

Бахтиёров Озар – супервайзер оид ба методологияи таълим дар асоси салоҳият.

Мундариҷа

Ихтисорот	5
Муқаддима.....	6
Мафҳумҳо	7
Тавзеҳоти умумии касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб»	9
Захираҳо:	10
Талабот ба таҳассуси омӯзгорон	11
Талабот ба таълимгирандагон	11
Малакаҳои бақортаъминкунии касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб», сатҳи 3-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон.....	12
Рӯйхати адабиётҳо	14

Ихтисорот

ТАС	Таълим дар асоси салоҳият
ТИКТО	Таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш
DACUM	Усули таҳлили функционалӣ (аз ихтисороти « D eveloping a c urricul um », яъне «таҳияи барномаҳои таълимӣ»)
ТМТ ҚТ	Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
СС	Стандарти салоҳият
ВС	Воҳиди салоҳият
ЭС	Элементи салоҳият
МИ	Меъёрҳои иҷро
МБ	Малакаҳои бақортаъминкунӣ
СБТМ/ISCO	Стандарти байналмилалӣ таснифоти машғулиятҳо (International Standard Classification of Occupations)
ТМ ҚТ	Таснифоти машғулиятҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
ТИК/ИСТ	Технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ (Information and communication technologies (ICT))
ҲМТБ	Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ
ЧДММ	Чамъияти дорои масъулияти маҳдуд
ТС	Салоҳиятҳои фароумумӣ (Transversial Competencies)
СВ	Салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ) соҳаи сохтмон (Construction Basic)
СИ	Соҳаи сохтмон (Construction Industry)

Муқаддима

Ислоҳоти иҷтимоӣ - иқтисодӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон навсозии низоми таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиши ҷумҳуриро тақозо менамояд. Айни ҳол Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тадбирҳои зиёдеро барои самаранок гардондани низоми мазкур андешида истодааст. Яке аз тадбирҳои басо муҳим гузариш ба низоми нави таълим – методологияи таълим дар асоси салоҳият (ТАС) мебошад, ки дар санадҳои меъёрии ҳукукии зерин инъикос гардидааст:

- Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030;

- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тайёр намудани мутахассисон бо назардошти талаботи бозори меҳнат»;

- Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- Тартиби таҳия ва эътирофи стандартҳои салоҳияти ҳар як касб;

- Тартиби таъмини сифати тахассусҳо ва тасдиқунии тахассусҳо;

Дар баробари ин, дар Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 равшан гуфта шудааст, ки дар кишвар рушди «таҳсилоти салоҳиятнокии касбӣ» бо ворид намудани методологияи таълим дар асоси салоҳият зарур аст.

Методологияи мазкур салоҳияти баланди касбии таълимгирандагонро таъмин мекунад, муносибати масъулиятнокро ба кор ташаққул медиҳад, мутахассисро мутобиқи талаботи тахассуснокии бозори меҳнат омода мекунад.

Инчунин, методологияи ТАС ба ташаққул додани «салоҳиятнокии касбӣ» нигаронида шуда, ба ғайр аз омодагии касбӣ дар раванди таълим, ба ҳар як мутахассис барои аз худ кардани сифатҳои шахсии муҳим, аз ҷумла, мустақилият, ташаббускорӣ, қобилияти қабули қарорҳои масъулиятнок, ҷандирии тафаккур, маҳорати доимо таълим гирифтани, азнавқунии донишҳо ва баланд бардоштани фарҳанги касбии худ мусоидат менамояд.

Малакаҳои касбӣ тариқи аз худ намудани салоҳиятҳои фароумумӣ ва заминавӣ ташаққул меёбанд. Салоҳиятҳои фароумумӣ муносибати инсонро ба иҷрои масъалаҳои касбӣ ташаққул медиҳанд, тарбияи ҷунин мутахассисро таъмин менамоянд, ки дар бозори меҳнати дохилӣ ва хориҷӣ талабот дорад.

Барномаи таълимии модуль барои муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ бо муҳлати таҳсили 1 сола дар доираи Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳия шудааст.

Барномаи таълимии модули барои ҳар як касб таҳияшуда бештар ба таълими амалӣ нигаронида мешавад, ки ҷунин дониш, маҳорату малака ва муносибат, яъне салоҳияти хатмкунандагонро таъмин менамояд, ки дар бозори меҳнат рақобатпазиранд.

Зимни таълими модуль омӯзгор таълими назариявӣ ва амалиро якҷақта дар замина (база)-и муассисаи таълимӣ ва ё истеҳсолот мегузаронад.

Инчунин, дар раванди таълим диққати махсус ба ташаққул додани малакаҳои бақортаъминкунӣ дода мешавад. Малакаҳои бақортаъминкунӣ ин ҳамон салоҳиятҳои калидӣ мебошанд, ки барои ҳар шахсе, ки ҳаёти худро ба нақша мегирад ва фаъолияти касбии ояндаи худро фикр мекунад, зарур мебошад.

Ташаккулдиҳии худӣ малакаҳоро омӯзгор дар ҳар машғулият тибқи сатҳи таҳассус, мақсад, вазифаҳои модули, натиҷаҳои он амалӣ менамояд. Машғулиятҳоро ба нақша гирифта, усулҳои интерактивиро истифода мебарад.

Барномаи таълимии модули касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб» мутобиқи принципҳои ва талаботи методологияи ТАС дар асоси Стандарти салоҳиятҳои касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб» таҳия гардидааст. Барнома мундариҷаи ҳар модулиро муфассал мекушояд ва истифода бурдани усулҳои интерактивиро дар омӯзиш тавсия медиҳад. Раванди омӯзиш ҳама домана (спектр)-и воҳидҳои салоҳият, аз ҷумла, фароумумӣ (трансверсали) ва малакаҳои бақоратминкуниро дар бар мегирад.

Машғулияти амалӣ мутобиқи барномаи таълимӣ дар замина (база)-и муассисаи таълимӣ, дар устохонаи таълимӣ гузаронида мешавад. Ғайр аз ин, раванди омӯзиши касбӣ гузаронидани таҷрибаомӯзии истехсолиро дар ташкилот, корхона ва муассисаҳо дар бар мегирад.

Таҷрибаомӯзии истехсолӣ дар корхонаҳое мегузарад, ки таълимгирандагон зерӣ роҳбарии кандакори таҷрибадор малакаҳои касбии дар раванди таълим гирифташонро такмил ва ташаккул медиҳанд.

Яке аз принципҳои асосии методологияи ТАС – ин ҳамкории шарикӣ муассисаи таълимӣ бо корфармо махсуб меёбад. Муассисаи таълимӣ бо корфармо оид ба гузаштани таҷрибаомӯзии истехсолии таълимгирандагон, пеш аз анҷоми омӯзиш шартномаи тарафайн мебандад. Дар доираи Лоиҳаи мазкур вобаста ба ин кумитаҳои соҳавӣ вобаста ба соҳаҳои нассочӣ ва сохтмон ташкил карда шудаанд.

Барномаи таълимии мазкур дар ҳамаи муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ ва омӯзиш, ки тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи фаъолияти амалӣ кардани барномаҳои таълимиро доранд, истифода бурда мешавад.

Мафҳумҳо

Барномаи таълимии модули дар асоси салоҳиятҳо – ҳуҷҷати дорои дониш, маҳорат, малака ва муносибатҳои асосие, ки бояд аз рӯйи ҳар воҳиди салоҳиятҳои модули дар алоҳидагӣ гирифта шуда, аз худ карда шаванд. Он иборат аст, аз номгӯи элемент/меъёрҳои иҷроӣ воҳидҳои салоҳият, тавсияҳои соатҳо барои ҳар мавзӯ.

Барномаи таълимии модули дар асоси салоҳиятҳо - ҳуҷҷати ифодакунандаи муҳтаво ва меъёрҳои таълим, ки ба модулиҳои (воҳидҳои пурра ва мустақили) таълимӣ тақсим карда шудааст, ки таълими ҳар як модули ташаккули як ё гуруҳи салоҳиятҳоро таъмин мекунад.

Баҳодиханда – мутахассис/коршиноси баландихтисоси махсус омодашудаи соҳа (бригадир/устои истехсолот, коргари таҷрибадор, омӯзгорони ТИҚТО/коллек, муассисаҳои олии таълимӣ), ки аз омӯзиш гузаштааст ва соҳиби сертификати мувофиқи «Баҳодиханда» мебошад.

Баҳодихӣ дар асоси салоҳият – ин раванди ҷамъоварии далелҳо ва дар асоси онҳо қабули қарор оид ба доштан ё надоштани салоҳиятҳои касбии дар

барномаи таълимӣ ё модулиҳои алоҳидаи он муқарраргашта аз ҷониби таълимгиранда ё хатмкардаи барномаи таълимӣ.

Банақшагирии баҳодихӣ – раванде, ки қадамҳои ташкил намудани баҳодихиро барои шахси ваколатдор, корфармоён, маъмурияти муассисаҳои таълимӣ, омӯзгорон, баҳодихандагон ва номзадҳои баҳогирандаро муайян мекунад.

Бастаи баҳодихӣ – маҷмӯи ҳуҷҷатҳои дарбаргирандаи предмети баҳогузори, меъёрҳо ва далелҳои иҷро солоҳиятҳо, ҷои баргузори баҳодихӣ, усул ва воситаҳои интиҳобшудаи баҳодихӣ.

Воҳиди салоҳият – ин баёноти кӯтоҳи натиҷаи вазифаҳои салоҳият мебошад, ки маълумот дар бораи дониш, маҳорат, малака ва муносибати дорад (дар бораи мақсадҳои воҳиди салоҳият ва доираи малакаҳои, ки ба онҳо тааллуқ дорад, васеъ маълумот медиҳад).

Воситаҳои баҳодихӣ – восита ва амалҳои, ки барои ҷамъоварӣ ва тафсир (интерпретатсия)-и далелҳои дорои салоҳиятҳои таълимгирандагон ҳангоми қабули қарорҳо аз ҷониби баҳодихандаҳо истифода мешаванд.

Касб – тарзи машғулият, намуди фаъолияти меҳнатие, ки тайёрии муайян, мавҷудияти донишҳои зарурӣ, маҳорат, малака ва салоҳиятнокиро талаб менамояд, ки дар натиҷаи омӯзиши махсус ё таҷриба ба даст оварда мешавад.

Корпажӯӣ (эргономика) – илм оид ба муҳайё кардани шароити мувофиқи меҳнат барои мусоидат дар афзоиши маҳсулнокии он, мувофиқкунонии ҳудудҳои мансабӣ, ҷойҳои корӣ, пуржа (предмет) ва объектҳои меҳнат, инчунин барномаҳои компютерӣ барои меҳнати нисбатан самаранок ва беҳатари коргар бо назардошти хусусиятҳои ҷисмонӣ ва равонӣ.

Малака – қудрат ва тавоноӣ дар иҷрои коре, ки дар натиҷаи машқу тамрин ва гирифтани донишу таҷриба дар табиати инсон пайдо мешавад.

Маҳорат – фаъолияти, ки дар инсон дар натиҷаи таълим ва такрори бисёрқарата ҳосил шуда, баъд ба раванди бошуурона табдил меёбад ва имкон медиҳад, ки шахс натавонад дар шароити муқаррарӣ, балки дар шароити тағйирёбанда низ амал кунад.

Модул – блоки анҷомдодашудаи ҳаҷми муайяни иттилооти таълимӣ барои иҷрои фаъолияти мушаххас зарур. Вобаста аз талабот ба омӯзиш модулиҳои мушаххас таҳия мешаванд ва онҳо метавонанд, аз як то якчанд воҳидҳои салоҳиятҳоро дар бар гиранд.

Меъёр – нишона ё андозае, ки дар асоси он баҳодихӣ, муайянкунӣ ё таснифи чизе анҷом дода мешавад.

Салоҳиятнокӣ – соҳиб будан ба дониш, малакаву маҳорат ва муносибат, ки барои фаъолияти пурсамар дар соҳаи муайян зарур аст.

Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ – ин маҷмӯи дониш, малака ва унсурҳои таҷрибаи фарҳангӣ, масъулият ва мустақилият мебошанд, ки ба шахс имкон медиҳанд дар муҳити иҷтимоӣ-иқтисодӣ бо истифода аз ин унсурҳо мавқеи ҳудудозода муайян кунанд ва муносибати шахсро барои иҷрои вазифаҳои касбӣ ташаккул диҳад. Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ, заминавӣ ва малакаҳои бақортаъминкунӣ дар бар мегиранд.

Салоҳиятҳои касбӣ – ин маҷмуи дониш, маҳорат ва малакаҳо, ки ба шахс иҷрои супоришҳо ва ҳалли вазифаҳои касбиро дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда имкон медиҳад. Салоҳияти касбӣ воҳидҳои салоҳияти касбӣ ва хусусиятиро дар бар мегирад.

Стандарти салоҳияти касб – ин ҳуҷҷатест, ки ҳадди ақали талаботи меъёриро ба салоҳияти барои касби мушаххас зарурӣ муайян мекунад ва талабот ба салоҳияти касбӣ ва умумифарҳангии шахсиро дар бар мегирад.

Тартибот (протседураҳо) – ин иттилоот ё дастурамале, ки ба номзад/баҳогиранда ва баҳодиханда барои баргузори ва қайди баҳо муқаррар мешаванд.

Таснифоти миллии таҳассусҳо (ТМТ) – ҳуҷҷати меъёрие, ки ҷаҳорҷӯбахоро муайян ва ҳамаи ихтисосҳои дар сатҳи миллий эътирофшударо идора менамояд. Таснифоти миллии таҳассусҳо дорои ҷаҳорҷӯбахое мебошад, ки аз якҷанд сатҳ иборат буда, ҳар яки онҳо дар нишондиҳандаҳо (дискрипторҳо)-и салоҳиятҳо, ки алоқаҳои таҳассусии байнибахширо дар бар мегиранд, тасвиф карда шуда, ҳамчунин, додани ҳуҷҷати намунаи давлатӣ дар бораи соҳиб шудан ба ихтисос дар он роҳандозӣ карда мешавад.

Таҳассус – камолоти касбии шахс ва дараҷаи омодагии он барои иҷрои намудҳои корҳои мушаххас, ки бо мавҷудияти салоҳиятҳои аз ҷониби корфармоён эътирофшуда муайян гардида, бо ҳуҷҷати намунаи давлатӣ тасдиқ карда мешавад.

Таълими истеҳсолӣ – як ҷузъ (компонент)-и асосии раванди таълим барои мустаҳкамкунии дониш, малака, маҳорат ва муносибат (салоҳият)-и таълимгирандагон дар устохона, озмоишгоҳ, машқгоҳ, хоҷагиҳои таълимӣ ва дигар сохторҳои муассисаи таълимӣ гузаронида мешавад.

Таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ – як ҷузъ (компонент)-и асосии раванди таълим барои мустаҳкамкунии дониш, малака, маҳорат ва муносибат (салоҳият)-и таълимгирандагон барои осонии баромадан ба бозори меҳнат. Таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ дар истеҳсолоти мушаххас, дар шароити истеҳсолоти амалкунанда гузаронида мешавад.

Таълим дар асоси салоҳият – муносибат ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш, ки он ба чӣ тавр дар ҷои корӣ шахс корро иҷро карда метавонад, таъя мекунад.

Таълими амалӣ – ин ҷузъ (компонент)-и раванди педагогӣ дар замина (база)-и устохонаҳои таълимии муассисаҳои таълимии ибтидоии ташаккулдиҳандаи салоҳиятҳои таҷрибавӣ ва касбӣ.

Усулҳои баҳодиҳӣ – усулҳои истифодашавандаи ҷамъоварии далелҳо барои баҳодиҳии салоҳиятҳои таълимгирандагон/номзадҳо, аз ҷумла, раъйпурсӣ, тестгузаронӣ, мусоҳиба бо таълимгирандагон, мушоҳидаи мустақим, тақризи ҷониби сеюм.

Тавзеҳоти умумии касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб»

Касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб» расман ба касбҳои коргарӣ дохил мешавад. Аммо на ҳар кас метавонад бо ин касб кор кунад. Устои асили

кандакори чӯб қодир аст аз як тахтаи оддӣ асари ҳақиқии санъат офарад. Кандакорро расом гуфтан мумкин ки аз чӯб эҷод мекунад. Дар маҳсулоти чӯбин нақшу нигор меофарад.

Вазифаи устои Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯбро одатан ба ду самт тақсим мекунад: коркарди чӯб ва эҷоди маҳсулот аз чӯб. Барои кор кардан бо масолеҳ, кандакори чӯб бояд оид ба намудҳои кандакори бадеӣ, тарзи кашидани нақш, омода кардани ангора ва офаридани асари бадеӣ аз чӯб фаҳмиш дошта бошад.

Асбобҳои кори кандакори чӯб як қисми муҳими фаъолияти ӯ ба шумор меравад, зеро ҳамаи кор вобаста аст ба сифати асбобҳо. Аз ин рӯ, илова ба доштани маълумот дар бораи чӯб, ӯ бояд маълумот дар бораи асбобҳои кандакорӣ дошта бошад.

Кори Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб хеле мураккаб буда, барои усто то андозае хатар ҳам эҷод мекунад. Зеро ки кори кандакорӣ алоқаманд аст бо истифодаи асбобҳои теғадор, дастгоҳҳо ва маводҳои кимиёвӣ.

Вобаста ба ин, барои риояи техникаи бехатарӣ ва ҳифзи меҳнат, ҷои корӣ бояд тоза ва равшан бошад. Ҳамаи ашёҳои ёрирасон, аз ҷумла мизи корӣ барои таъсири ҷисмонӣ мустаҳкам бошад. Асбобҳои корӣ бояд дар ҳолати ҷаҳзӣ ва қулай барои истифода ҷойгир бошанд ва баъди анҷоми кор ғун карда шаванд.

Дастгоҳҳои барқӣ танҳо дар ҳолати коршоямишон истифода шаванд. Муҳим аст, ки дар ҷои корӣ воситаҳои ҳимояи зиддисухторӣ ва дорукӯтӣ дошта бошанд. Дар раванди кор истифодаи воситаҳои ҳимоятӣ, масалан, айнак, дастпушак, распиратор зарур аст.

Захираҳо:

Таҷҳизот/дастгоҳи зарурӣ	Маводи таълимӣ
• Арра (серкулярка) • Арраи фалаки (лентчний пила) • Ранда • Ресмус • Фреза • Ҳарроти (такарни) • Парма (сверлини) • ЧПУ (дастгоҳи компютерӣ) • Дастгоҳи суфтакунӣ (шлифовални) • Араи мебел (форматка) • Чангкашак • Рандаи барқӣ • Арраи барқии дастӣ • Фрезаи барқии дастӣ • Дрел • Лобзик • Болгарка • Асбоби суфтакунӣ (шлифовка) • Шрупавер • Перефаратор • Кунҷбур (углорез)	• Стандарти салоҳиятҳои касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб» • Барномаи таълимии модуль • Коркарди методии машғулият, нақшаҳо ва воситаҳои баҳодиҳӣ, тавсияҳои методӣ вобаста ба касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб» • Китобҳои дарсӣ оид ба кандакорӣ • Воситаҳои айёнии таълимӣ (маводи видеоӣ, рӯнамоиҳо) • Маводи зарурии дафтардорӣ (канселярӣ) • Дастури таълимӣ барои методистҳо ва омӯзгорони низоми ТИКТО ҚТ «Усулҳои ҳамгироии (интерактивии) таълим» • Стандартҳои соҳаи сохтмон
	Маводи сарфшаванда • Обтарозу (уровен) • Чӯб • Тахта

• Шиканча (тески) Асбобу анҷом • Арра • Болга • Теша • Табар • Искана • Рандаи дастӣ • Мехкашак • Анбӯр • Мурваттоб • Чадвал • Сиркул • Болғаи чӯбӣ • Струпсина • Маҷмуи исканаҳои кандакорӣ • Качкорд • Гунё • Метр • Чусо (Решпил) • Стусло • Шокул	• Ширеш • Ранг • Ёило (лак) • Қоғази шафоф • Қалам • Мехча, печмехча Таҷҳизоти таълимӣ • Компютер • Принтер • Проектор • Тахтаи электронӣ/экрaн Воситаҳои ғимоявии инфиродӣ • Пойафзоли махсус • Либоси махсус • Дастпӯшҳо • Тоскулоҳ (каска)
--	--

Талабот ба тахассуси омӯзгорон

Омӯзгороне, ки сатҳи 3-юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз рӯи касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб» меомӯзонанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- донишҳои касбии дидактикӣ ва методологияи ТАС доштан;
- методикаи таълими салоҳиятҳоро доро будан;
- на кам аз 5 соли таҷрибаи кории Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб доштан;
- ҷисмонӣ ва равоӣ солим будан;
- паст набудани сатҳи тахассуси омӯзгор аз сатҳи 4 - уми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дарсдиҳӣ дар муассисаи таълимии ТИКТО;
- аз муоинаи тиббӣ гузаштан.

Талабот ба таълимгирандагон

Хоҳишмандоне, ки мехоҳанд касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб»-ро омӯзанд ва салоҳияти сатҳи 3- юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро азхуд кунанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- маҳорати ба таври шиғоҳӣ ва хаттӣ муошират кардан;
- пешниҳод кардани ҳуҷҷатҳо мувофиқи талаботи муассисаи таълимӣ;
- гузаштан аз муоинаи тиббӣ.

Малакаҳои бақортаъминкунии касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб», сатҳи 3-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Малакаҳои бақортаъминкунии	Малакаҳоеро, ки қорфармоён ҳамчун зарурӣ муайян мекунамд
Муоширате, ки ба самаранок ва мутаносиб (мавзун) будани муносибатҳо байни ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон мусоидат менамояд	- гӯш қардан ва шунидан; - бо забони модарӣ ва дигар забонҳо суҳан рондан ва навиштан; - мубодилаи иттилоот қардан; - риоя қардани одоб дар муносибат бо ҳамкорон/мизочон; - бо забони хориҷӣ дар сатҳи миёна муошират қардан.
Қор дар даста, ки ба муносибатҳои қории самаранок ва дастоварди натиҷаҳо мусоидат менамояд	- муайян қардани нақши худ дар ҳаёти даста; - муайян қардани тарафҳои қавии аъзоёни даста; - дар даста дар ҳолатҳои гуногун қор қардан, мисол дар ҳалли масъалаҳои бухронӣ; - суботқор будан.
Маҳорати ҳал намудани мушкилоте, ки барои ба даст овардани натиҷаҳои самаранок мусоидат менамояд	- зоҳир намудани мустақилият ва ташаббусқорӣ дар ошқор ва ҳал қардани мушкилот; - қарорҳои эҷодқорона ва навоварона (инноватсионӣ) таҳия қардан; - истифодаи як қатор стратегия барои ҳалли мушкилот; - ғавран ва самаранок ҳал намудани мушкилоти мизочон.
Ташаббус ва уҳдабарой, ки барои ба дастовари натиҷаҳои навоварона (инноватсионӣ) мусоидат менамояд	- эҷодқорӣ ва идроқи эҷодӣ; - зоҳир намудани ташаббусқорӣ ва уҳдабарой; - омода будан ба навоварӣ (инноватсия); - дастгирӣ қардани қарорҳои навоварона (инноватсионӣ).
Банақшагирӣ ва ташкили ғаёлият, ки банақшагирии стратегия дарозмӯҳлат ва кӯтоҳмӯҳлатро таъмин менамояд.	- гузоштани мақсадҳои мушаххас ва натиҷаҳои қор; - таҳияи нақша/барномаҳои стратегӣ, дарозмӯҳлат ва қорӣ; - банақшагирии қор ва истифодаи захираҳо; - идорақунии вақт ва афзалиятҳо; - ҳамоҳангсозии вазиғаҳо барои худ ва дигарон; - пешбурди баҳисобгирӣ.
Худидорақуние, ки ба қаноатмандӣ ва рушди қормандон мусоидат менамояд	- мавҷуд будани диди шахсӣ ва мақсадҳо; - боварӣ ба ғояҳо ва диди шахсӣ; - масъулиятнокӣ; - устувории ахлоқӣ; - риояи одоб (этика) ва зебошиносӣ (эстетика).
Омӯзише, ки ба мунтазам ташаккулёбии ғаёлияти қормандон/ширкатҳо ва ноил шудан ба натиҷаҳои мусбӣ мусоидат менамояд	- эътирофи зарурати таълим бо назардошти тағйиротҳо; - омода будан ба сарфи вақт ва саъю кӯшиш ба омӯхтани малакаҳои нав; - хоҳиши таълим дар қойи қор ва берун аз он; - самимият барои ғояҳо ва усулҳои нав; - идорақунии худомӯзӣ; - истифодаи таълим ба масъалаҳои «техникӣ» (масалан, омӯзиши маҳсулот) ва «мушкилоти одамон» (масалан, ҷанбаҳои байнишахсиятӣ ва фарҳангии қор); - иштирок дар раванди ташаккулёбии пайваста.

Технологияе, ки барои ҳалли самараноки вазифаҳо мусоидат менамояд	- доштани малакаҳои заминавии технологияи иттилоотӣ; - хоҳиши аз худ кардани малакаҳои нави технологияи иттилоотӣ; - доштани донишҳо оид ба ҳифзи меҳнат, бехбудсозӣ (санитария)-и истеҳсоли ва бехдошт (гигиена) барои истифодабарии технологияҳо; - доштани тавоноии ҷисмонии мувофиқ; - риояи техникаи бехатарӣ; - интихоб ва истифодабарии воситаҳои ҷимоявӣ барои бехатарии шахсӣ ва коллектив (аҳлона) дар ҷойи корӣ; - қоидаҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатарӣ ва ҷорабиниҳои зиддисўхтор ҳангоми кор бо дастгоҳҳои барқӣ.
--	--

Руйхати адабиётҳо

1. Сайдалӣ Тоҳиров «Кошинкорӣ ва кандакории рӯи чӯб» Душанбе, 2008.
2. Лебедева У.И., Бургунова У.М. «Резьба по дереву» Москва, 2004.
3. Банников Е.А. «Резьба по дереву.Схемы,технологии, оборудование» Москва, 2006.
4. Логачева Л.А. «Резчикам по дереву. Альбом орнаментов» Выпуск №2, №3, №4, №5, №6, №7, №8, №9, Москва, 2004.
5. Энди Стендинг «Изделия из дерева». Москва, 2007.
6. «Работы по дереву» курс резьбы для начинающих. Издательство: Бомбора, 2023г.
7. Балдина Татьяна Васильевна «Резьба по дереву» геометрические узоры Издательство :АСТ,2021г.
8. Суднов Виктор Петрович «Резьба по дереву». Практическое руководство по художественной обработке капов и сувелей.Издательство : АСТ, 2018г.
9. Суднов Виктор Петрович, Антипова Ирина «Резьбы по дереву для всех» Издательство: АСТ,2022г.
10. Ильяев Михаил Давыдович «Резба по дереву» уроки мастера. Издательство: АСТ, 2020г.
- Герригель Ф., Э.фон Бюллов «Плоская резьба по дереву» Москва, издательство «Эксмо», 2015г.